

Kinder Torah

Parashas Shemos

בס"ד

Be Happy for Him

“Yaakov, I have great news for you.”
“What is it, Avi?”
“I was just accepted into the top *shiur* (class) of the Yeshiva.”
“Avi that is wonderful! I am truly happy for you.”
“Yaakov, I always enjoy telling you good news.”
“I always enjoy hearing good news, Avi. Especially news about people’s successes.”
“That is precisely why I enjoy telling you. What is your secret, Yaakov? How are you so happy for other people?”
“Why shouldn’t I be happy, Avi? Hashem has blessed a person with success. That makes him happy. He wants to share his happiness with others. I give him pleasure by joining in his happiness. Also, Hashem shows His love by granting him success. Shouldn’t I love someone who Hashem loves?”
“You have the right attitude, Yaakov. Not everyone thinks so positively. Some people are jealous.”
“That is an *aveyra* (sin) which is listed in the *Aseres HaDibros*. On the other hand, being happy with another person’s accomplishments is a *mitzvah*. Rav Shmuel Hominer, in his *sefer Eved Hamelech* points out the source from this week’s *parasha*.”
“Really? Where?”
“Hashem says, ‘He (Aharon) is going out to meet you (Moshe) and when he sees you he will rejoice his heart’ (Shemos 4:14). Rashi comments that one might have thought that Aharon would be resentful that Moshe rose to greatness. After all, he was the younger brother. He also fled Mitzraim 68 years before, leaving his older brother Aharon to shoulder the burden of leading the people. Quite the contrary! Aharon rejoiced in his heart. Not just a superficial happiness. For this *mitzvah*, he merited to wear the *choshen* (breastplate) on his heart. Rav Hominer relates that we are commanded to be happy and have a good heart for our friend’s good fortune and accomplishments. Therefore Avi, I am doing a *mitzvah* every time that I am happy for another person.”
“Yaakov, may you merit many more *mitzvos*.”

The Shepherd

“Abba, we have an interesting homework assignment today.”
“What is it, Avi?”
“We are supposed to describe the job of a shepherd, and imagine ourselves shepherding a flock of sheep. I don’t know anything about shepherding. Can you please help me Abba?”
“My pleasure, Avi. A shepherd has a flock of sheep that he must tend to. Sheep eat grass and other vegetation. His job is to feed his sheep by allowing them to graze on the grass. However, he must be very careful not to take them into private property, because they will damage the vegetation there. He has a rod in his hand, which he uses to guide them along the straight path, to only those places that are permissible. If they begin to wander off, he gives them a ‘potch’ with the rod. He also protects them from wild animals and other dangers. A good shepherd cares for his sheep with love and mercy. Our *parasha* speaks about this.”
“Really? Where, Abba?”
“Chapter three, the first verse. ‘Moshe was shepherding the sheep of Yisro, his father-in-law.’ The Shelah HaKadosh compares Moshe’s shepherding his sheep to Hashem’s shepherding of Klal Yisrael.”
“That sounds very interesting, Abba. What is the connection?”
“The Shelah describes the job of a shepherd, as I just explained to you. He then states that Hashem is our shepherd. He keeps us on the straight path. He always has the rod in His hand (so to speak) ready to reprimand us if we begin to wander off. He cares for us with love and mercy, protecting us from many dangers.”
“Is this still true nowadays, Abba?”
“Definitely, Avi. It is important for us to understand where we are situated in history, and to see Hashem’s guiding and loving hand shepherding us. We are awaiting the final *geula* (redemption) from our long *golus* (exile), just as our ancestors awaited the *geula* from Mitzrayim. The Vilna Gaon relates that there were four factors that brought about the *geula* from Mitzrayim. They are contained in his commentary on the following verse. ‘Hashem heard their moaning and He remembered His *bris* (covenant) with Avraham, Yitzchak, and Yaakov. Hashem saw the Children of Israel and Hashem knew’ (Shemos 2:24,25). ‘Their moaning’ refers to the suffering they endured in Mitzrayim. ‘He remembered His *bris* with Avraham, Yitzchak, and Yaakov’ refers to the *zechus* (merits) of the forefathers. The extra word in the verse, ‘es’ adds the *zechus* of the foremothers. ‘Hashem saw the Children of Israel and Hashem knew.’ What did He know? He knew that they did *teshuvah* in their hearts and in their deeds. This was the fourth factor that was necessary for the *geula* to come.

“What about today, Abba?”
“We are awaiting our *geula*, Avi. We still have the merits of the forefathers and foremothers. We have suffered and continue to endure the anguish of *golus*. We have only one thing left to do.”
“*Teshuva*.”
“Exactly, Avi. Hashem wants us to turn to Him and realize that He is the One who will redeem us. He is our hope and our salvation. We must do *teshuvah* and hope and pray that the *geula* will come today – this minute! Amen!”

Kinderlach . . .
We are all awaiting the final geula. We pray for it three times a day. Our Sages tell us that the final redemption will be like the first one. This time, as last time the merit of teshuva helps us. We are now beginning the weeks of Shovavim Tat - a time ripe for teshuva. These eight weeks, we are encouraged to “Shuvu bonim shovavim,” “Return O wayward sons.” Now is the time to do teshuva, and bring the geula, speedily and in our days, amen.

Now It Is Known!

“Indeed, the matter is known” (Shemos 2:14). What was known? The simple interpretation of the verse implies that the fact that Moshe Rabbeinu had killed an Egyptian, was now public knowledge. The day before he had seen the Egyptian beating a Jewish man. He struck down the Egyptian and hid his body in the sand. The next day he saw two Jews quarreling and tried to make peace between them. The wicked one said to Moshe, “Do you propose to murder me as you murdered the Egyptian?” Moshe thought, “Indeed, the matter is known” (Shemos 2:14).

Rashi offers a deeper explanation of the verse from the Medrash. Moshe Rabbeinu was wondering why the Jewish people were subjected to such slavery, hard labor, and torture. When he heard the words of *loshon hora* spoken by the wicked man, he understood that this was the reason for their suffering. The Chofetz Chaim points out that they had committed other very serious sins. They worshipped *avodah zara* (foreign gods). Yet, until they spoke badly about their fellow Jews, the *Satan* (Evil Angel) could not speak badly about them. That is the tremendous destructive power of *loshon hora*. It allows you to be punished for other sins.

Kinderlach . . .
Did your friend just get a good grade in his test? Be happy for him! Did the neighbor just have a baby? Rejoice together! Did your sister just get a new Shabbos dress? Enjoy her happiness! Sharing people’s good fortunes makes them even happier. And it gives you a big mitzvah. Which should make you happy. And of course we know that our mitzvos make Hashem happy. So, join in and make everyone happy!

Kinderlach . . .
We are all striving to do as many mitzvos and as few aveiyros (sins) as possible. Why? Because we know that we will receive reward for the mitzvos and punishment for the aveiyros. However, we learn something very important here. Our bad speech gives the accuser the power to speak badly about us. If we do not speak loshon hora, the news of our aveiyros will not reach Hashem’s ears. Therefore, this one mitzvah can help us avoid punishment for all of our aveiyros.

והגדת לבנה

פרשת שמות

לשמונה בשמחתו

"יעקב, יש לי חדשות נהדרות!"
"מה קרה, שלמה?"

"התקבלתי עכשיו לשיעור הגבוה בשיבה!"
"איזה יופי, שלמה! אני שמח מאוד בשיבילך."
"יעקב, אני תמיד נהנה לספר לך חדשות טובות."
"ואני תמיד נהנה לשמוע חדשות טובות, שלמה, ובמיוחד כשמדובר בהצלחות."

"זוהי בדיוק הסיבה שאני נהנה לספר לך דברים טובים. מה הסוד שלך, יעקב? איך אתה מצליח להיות כה שמח בשמחתם של אנשים אחרים?"

"מדוע שלא אשמח, שלמה? אם ה' בירך מישהו בהצלחה, הרי אותו אדם שמח בהצלחתו. הוא רוצה להתחלק בשמחתו עם אחרים. אני גורם לו הנאה כשאני מצטרף לתחושת השמחה שלו. ומלבד זאת, ה' הראה לאותו איש את אהבתו אליו, בכך שהעניק לו את ההצלחה, ואם ה' אוהב אותי, האם לא מן הראוי שגם אני אוהב אותי?"
"זוהי הגישה הנכונה, יעקב. אך לא כולם חושבים מחשבות חיוביות כל כך. יש אנשים שמקנאים."

"הקנאה היא עבירה הנמכרת בעשרת הדברות, ומצד שני, השמחה בהשגים של מישהו אחר היא מצווה. הרב שמואל הומינר, בספרו "עבד המלך" מוצא את המקור למצווה זו בפרשת ישעיהו שבוע הזה."
"באמת? היכן בפרשה?"

"ה' אומר 'נהנה הוא (אהרון) יוצא לקראתך (לקראת משה) וראך ושמח בלבב' (שמות ד', י"ד). רש"י מעיר שהיינו חושבים שאהרון יקנא במשה, אחיו הקטן, על שעלה לגדולה. ועוד, שמישה רבינו חזר למצרים כשהיה בן שמונים. לפי הרמב"ן, הוא ברח ממצרים כשהיה בן שנים-עשרה. נמצא, ששישים ושמונה שנים – פרק זמן ארוך מאוד – שהה משה רבינו מחוץ למצרים, והשאיר את עול ההנהגה בידי של אהרון. אך האם כעס עליו אהרון על כך? להיפך! אהרון שמח בלבבו – לא רק שמחה מפני ולחוף. ובזכות מצווה זו הוא זכה לענוד את החושן על לבו. הרב הומינר ממשיך ואומר שאנו מצויים לשמוח בלב טוב על טובה המגיעה לזולתנו. ומה אנו רואים, שלמה, שבכל פעם שאני שמח בשמחת הזולת אני מקיים בכך מצווה."
"יהי רצון שתזכה לקיים עוד הרבה מצוות."

ילדים יקרים...

האם החבר שלך קיבל ציון טוב במבחן? שמח גם אתה! האם לשכן נולד תינוק? שמח אתם ביחד! האם קנו לאחותך שמת שבת חדשה? שמחי בשמחתה גם את! מי שמח בשמחת הזולת משמח אותם עוד יותר. ובנוסף לכך, זו מצווה גדולה – וגם על זה יש לשמוח. וכמובן, אנו יודעים שהמצוות שאנחנו מקיימים משמחות את ה', ולכן מי שמקיים מצווה זו משמח את כולם!

רועה הצאן

"אבא, יש לנו היום שיעורי בית מעניינים."
"ומהם, אברימי?"

"אנו אמורים לתאר את תפקידו של רועה, ולדמיין שאנו בעצמנו רועים עדר צאן. אינני יודע דבר על רעיית צאן. האם אתה יכול לעזור לי, אבא?"

"אשמח לעשות זאת, אברימי. לרועה יש עדר צאן שעליו הוא מופקד. עזים וכבשים אוכלים עשב וצמחים אחרים. תפקיד הרועה הוא לדאוג לכך שהם ירעו ויאכלו. אך עליו להיזהר מאוד לא להניח להם להיכנס לשטח פרטי, כי אז הם יאכלו וישחיתו את הצמחייה גם שם. הרועה נושא בידו מטה, שבו הוא משתמש כדי לכוון את הצאן בדרך הישרה, ולדאוג לכך שיגיעו רק למקומות שמותר להם לרעות שם. אם הם מתחילים להסתפור, הוא מכה אותם במטה. הוא גם מגן עליהם מפני חיות טרף וסכנות אחרות. רועה טוב מטפל בצאן שלו באהבה ובחמלה. פרשת השבוע עוסקת בנושא זה."

"באמת? איפה, אבא?"

"בפרק ג' פסוק א' נאמר: 'ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו.' השל"ה הקדוש משווה את רעיית הצאן של משה להנהגת כלל

ישראל ע"י הקב"ה."

"הרעיון נשמע מעניין. מה הקשר בין שני הדברים?"

"השל"ה מתאר את תפקידו של רועה, כפי שהסברתי לך כעת. לאחר מכן הוא אומר שה' הוא הרועה שלנו. הוא דואג לך שכלך בדרך הישר. תמיד יש לו מטה בידו (כביכול), מוכן להכות בנו אם נתחיל לסטות מהדרך. הוא מטפל בנו באהבה ובחמלה, ומגן עלינו מפני סכנות רבות."
"האם זה עדיין נכון היום, אבא?"

"בהחלט כן, אברימי. חשוב לנו להבין היכן אנו נמצאים בהיסטוריה, ולראות את ידו האוהבת והמכוננת של ה'. אנו מצפים לגאולה השלמה מהגלות הארוכה שלנו, כפי שאבותינו חיכו להיגאל ממצרים. הגאון מוילנא מספר שהיו ארבעה גורמים שהביאו לגאולה ממצרים. הוא מונה אותם בפרשן לפסוק הבא: 'וישמע אלוקים את נאקתם ויזכור אלוקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. וירא אלוקים את בני ישראל וידע אלוקים' (שמות ב', כ"ד-כ"ה). 'נאקתם' מתייחס לסבל שסבלו ממצרים. 'ויזכור...' את בריתו את אברהם, את יצחק ואת יעקב' מתייחס לזכות אבות. ותוספת המילים 'את' באה להזכיר לנו את זכות האמהות. 'וירא אלוקים את בני ישראל וידע אלוקים'. מה הוא ידע? הוא ידע שהם שבו בתשובה הן בלבם והן במעשיהם.

זוהי הגורם הרביעי שהיה הכרחי להבאת הגאולה."

"ומה עם היום, אבא?"

"אנו מחכים לגאולה שלנו, אברימי. עדיין יש לנו זכות האבות והאמהות. סבלנו ונמשיך לסבול את צער הגלות. נשאר לנו רק עוד דבר אחד לעשות."
"תשובה."

"בדיוק כך, אברימי. ה' רוצה שנשוב אליו ושנבין שהוא היחיד שיכול לגאלנו. הוא תקוותנו והוא מושיענו. עלינו לחזור בתשובה, לקוות ולהתפלל שהגאולה תבוא היום – ברגע זה! אמן!"

ילדים יקרים...

כולנו ממתנים לגאולה השלמה. אנו מתפללים עליה שלוש פעמים ביום ח"ל אומרים לנו שהגאולה השלמה תהיה דומה לראשונה. הפעם, כמו בגאולה ממצרים, זכות התשובה מסייעת לנו. אנו עומדים כעת בפני התקופה של שובב"ם ת"ת – זמן טוב לתשובה. במשך שמונת השבועות האלה, אומרים לנו: "שובו בני שובבים." כעת הזמן לחזור בתשובה ולהביא את הגאולה, במהרה בימינו, אמן.

עכשיו זה כבר ידוע!

"אכן נודע הדבר" (שמות ב', י"ד). מה נודע? על פי הפשט הפשוט הכוונה היא שהעובדה שמשה רבנו הרג את המצרי, התפרסמה. יום קודם לכן הוא ראה את המצרי מכה יהודי. משה רבנו הכה את המצרי וטמן את גופתו בחול. למחרת, ראה שני יהודים רבים ונסה להשכין שלום ביניהם. אמר לו הרשע, "הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי?" משה חשב, "אכן נודע הדבר" (שמות ב', י"ד).

רש"י מביא הסבר עמוק יותר לדברים על פי המדרש. משה רבינו תהה מדוע נגזר על בני ישראל לסבול עבדות קשה כל כך בעיניו ובעבודת פרך. כאשר שמע את דברי הלשון הרע שאמר הרשע, הבין שזו היתה הסיבה לסבלם. החפץ חיים זצ"ל מצביע על העובדה שהם חטאו בחטאים קשים נוספים. הם עבדו עבודה זרה, אולם עד שלא דברו רעה על חבריהם, לא יכול היה הרשע לדבר רעה עליהם. זהו כח ההרס הנורא של לשון הרע. הוא גורם לכך שנענש על חטאים אחרים.

ילדים יקרים...

כולנו משתדלים לעשות מה שיותר מצוות ומה שפחות עבירות. למה? משום שאנו יודעים שנקבל שכר על המצוות ועונש על העבירות עם זאת, אנו לומדים כאן משהו חשוב ביותר. דבורים רעים על אחרים נותנים כח לקטור לומר דברים רעים עלינו. אם לא נדבר לשון הרע, הרי שהשמועה על העבירות שבצענו, לא תגיע לאוזני ה'. משום כך, מצוה יחידה זו יכולה לעזור לנו להתחמק מעונש על כל העבירות שעשינו.